

Professorit ja Tieteentekijät:

Yliopistojen henkilöstö rahoitusleikkausten suurin häviö

Yliopistot aloittavat tällä viikolla uutta lukuvuotta. Yliopistolaisten tunnelma on tavallista apeampi. Valtiovarainministeriön budjettiehdotuksen mukaan yliopistorahoitukseen tehdään ensi vuonna noin 105 miljoonan euron leikkaus. Hallituksen ajamista korkeakoulusektorin rahoitussäästöistä 2/3 iskee nimenomaan yliopistoihin. Tekes-rahoihin tehtävästä 130 miljoonan euron leikkauksesta suurin osa kohdistuu yliopistolliseen tutkimustoimintaan. Tutkimusrahoituksen saamista vaikeuttaa entisestään myös se, että Suomen Akatemian myöntövaltuutta vähennetään.

Hallitusohjelmassa mainitaan, että yliopistojen rahoituksen vähennystä ei tule kohdistaa sellaiseen toimintaan, mikä merkitsisi opetuksen ja tutkimuksen heikentymistä, vaan erityisesti talous-, henkilöstö-, tieto- ja opetushallintoon.

- Tämä on pelkkää hurskastelua. Tietysti opetus ja tutkimus kärsivät, jos tukipalvelujen henkilöstöä vähennetään. Opettajat ja tutkijat eivät pysty keskittymään varsinaiseen työhönsä, kun aika menee vielä nykyistäkin enemmän hallinnollisiin tehtäviin.
- Lisäksi nyt on kyseessä sellaisen mittaluokan kurjistus, jota yliopistot eivät pysty toteuttamaan ilman opetus- ja tutkimushenkilöstön vähennystä. Henkilöstömenot muodostavat 2/3 yliopiston menoista, toteavat Tieteentekijöiden liitto ja Professoriliitto.

Viimeisten viiden vuoden aikana yliopistoväen määrä on jo vähentynyt: tutkimus- ja opetushenkilökunta 460 ja muu henkilöstö 315 henkilötyövuoden verran. Jos rahoitusleikkaukset tehdään nyt ensisijaisesti henkilöstön kautta, koskee se tuhansia henkilötyövuosia. Yhteistoimintaneuvottelujen aloittamisista liikkeekin jo huhuja. Jotkut yliopistot ovat kuitenkin jo julistaneet, että irtisanomisiin ei mennä. Mutta henkilöstön määrä vähenee myös sen kautta, että eläkkeelle siirtyvien tilalle ei palkata ketään tai määräaikaista työsuhteita ei jatketa.

- Nyt otetaan iso riski tieteen tason säilymisestä ja uudistumisesta. Lahjakkaiden nuorten on tulevana vuosina hyvin vaikea päästä yliopistoihin töihin, heidän kohdalleen tulee "kuoppa". Kuitenkin on niin, että myös tieteessä uudistumista tapahtuu nuorten ikäluokkien ja heidän uusien ideoidensa kautta, toteaa Tieteentekijöiden liiton puheenjohtaja Petri Koikkalainen.
- On selvää, että isot ja nopeat säästöt johtavat tieteen tason laskuun. Romahdus ei näy heti, mutta muutaman vuoden kuluttua tämä kyllä näkyy, lisää Professoriliiton puheenjohtaja Kaarle Hämeri.

Opetuspuolella joudutaan varmasti palaamaan pienryhmistä ja yksilöllisestä ohjauksesta isoihin tentteihin ja massaluonteisiin opetusmuotoihin. Viime vuosien hyvä yliopistopedagoginen kehitys ottanee takapakkia.

Koulutus ja osaaminen on yksi hallituksen ns. kärkihankkeista. Maanantai-iltana hallitus julkisti, että siihen suunnataan 300 miljoonaa euroa kolmen vuoden aikana. Suuri osa tästä summasta mennee koulujen digitalisointiin ja uusiin oppimisympäristöihin. Perjantaina asiasta on määrä tiedottaa enemmän.

- Ensin hallitusohjelmassa sanotaan, että koulutuksesta ja tutkimuksesta leikataan hallituskauden aikana noin 680 miljoonaa euroa, ja sitten kärkihankerahan kautta annetaan noin 300 miljoonaa.

Yliopistoille ja tutkimukselle tästä tulee tuskin paljoo helpotusta. Silti hallitus haluaa ajaa mm. ympärivuotisen opetuksen lisäämistä. Pelkällä digitalisoinnilla sitä ei pystytä toteuttamaan.

Hallituksen leikkauslistat ja tavoitteet ovat ristiriitaisia myös sen vuoksi, että koulutusmääriä aiotaan lisätä eräillä aloilla, muun muassa tekniikassa. Lääketieteessä sisäänottoja on jo lisätty, ja siihen luvattiin lisärahoitustakin, jota ei ole kuitenkaan näkynyt.

Hallitus kokoontuu budjettiriiheen 9.-10. syyskuuta. Professoriliitto ja Tieteentekijöiden liitto odottavat, että yliopistokoulutusta ja tutkimusta ei pidetä kulueränä vaan investointina tulevaisuuteen.

LISÄTIETOJA:

puheenjohtaja Kaarle Hämeri (Professoriliitto), 040 568 4487;

puheenjohtaja Petri Koikkalainen (Tieteentekijöiden liitto), 050 544 7442